

AUDIO

POKUD BUDOU VZDĚLANÉ ŽENY VYNÁŠET NA DENNÍ SVĚTLO SVÉ KOSTLIVCE, A NAJDOU SÍLU A ZPŮSOB, JAK DÁVNÝM KŘIVDÁM ČELIT, NEMUSÍ SE NĚKTERÉ VZORCE OPAKOVAT.

Spisovatelé se horlivě nabízejí, že se svou svědomím společností, intelektuálové se cítí být vyvolenými. Vždyť jejich slova dokážou pojmenovat vrtošivost lidských tužeb, zachytit zatím neviděnou krásu, žonglovat s odstíny touhy, na které běžný životem upachtěný smrtelník nepomyslí. A co když je to zase jen svět mužů, jen o něco lépe maskovaný? A jak na liberální Paříž osmdesátých let minulého století vzpomíná dívka označovaná iniciálou V.? Její příběh si můžeme v českém překladu Tomáše Havla, který vyšel v Hostu, nyní nejen přečíst, ale díky vydavatelství Těmbr také poslechnout.

ZRÁDNÁ ČETBA

Francouzská autorka Vanessa Springora v autobiografickém románu *Svolení* chronologicky popisuje své dětství a dospívání v intelektuálních kruzích, kterými proplouvá její krásná matka pracující pro malé nakladatelství. Nepřekvapí, že dívka záhy objeví kouzlo četby. Raněná nezájmem otce, který postupně z jejího života mizí, hledá odpovědi v knihách. Chce jejich prostřednictvím porozumět hlubokým citům i tělesné lásce, stáhnout se ze světa, ve kterém nenachází pevný bod ani u vrstevníků, ani u své nevyzrálé matky.

Literáti po staletí formovali svůj pohled na milostnou vášeň a oddané čtenářky si donedávna neuvědomovaly, jak si tvůrci svými texty připravují půdu, jak ohýbají ženská očekávání a sebezpřijetí. Není zvykem v těchto krajích kritizovat knihu. O čtení jen to dobré. Jenže kniha dokáže být i zákeřná. Vkrade se pod víčka zasněných čtenářů a tam, kde

nejsou nastaveny z rodiny hranice, dokáže napáchat nevratné škody.

Svolení je obžalobou společnosti odpouštějící knize a spisovatelům. Možná tedy bude lépe si ji poslechnout. Vždyť kdysi si ženy vyprávěly vlastní příběhy, varovaly své dcery před svody, udílely rady vetkané do příběhu. Jenže mnohé z těchto ženských zasvěcení zůstalo nezaznamenáno, a tak se z paměti vytratilo.

ŽENY, KTERÉ POSLUCHAJÍ

Režisérka Alexandra Bauerová se po právu řadí k audioknižní špičce. S jistotou provádí narátory úskalím promluv řeči přímé, ale především jim pomůže rozeznat vnitřní part románových postav. Výsostným polem literatury není ani tak popis hrdinských činů (ty efektněji předvede filmové plátno), ale obhajoba jejich motivací, odhalování démonů před vnějším světem skrytých, lízání ran na duši.

I pro Vanessu Springoru muselo být sepsání knihy terapií. Pečlivě volí každé slovo, aby porozuměla tomu, co ji ve čtrnácti dovedlo do náruče muže o pětatřicet let staršího. Výsledný tvar knihy je z velké části dokumentem, už do těch nejranějších vzpomínek se vkrádá Vanessa dospělá, která rekapituluje

a komentuje. Pro audioknižní pojetí je tedy jednohlasá četba logickou volbou.

O náš zájem, a především sympatie pro hlavní hrdinku se uchází herečka Helena Dvořáková, kterou si milovníci mluveného slova oblíbili. Hlasem položeným níž, než bychom u V. čekali, narátorka rozvážně ukrájí větu za větou. Záhy nás přesvědčí, že dívka rozhodně není ztřeštěnou puberťačkou, spíše před-

časně vyspělou slečnou toužící po otci, vedle kterého by mohla vyrůst v ženu. Jenže její ohromující G. má do otcovské figury daleko. Disponuje příliš velkým životním náskokem, než aby ho dívka mohla prohlédnout. Podlehne mu, nenajde sílu vzepřít se dopisům a namlouvání slavného spisovatele.

KDYŽ NEVÍTE, K ČEMU VLASTNĚ DÁVÁTE SVOLENÍ

Dívka sice ke vztahu svolila, ale byla to volba dobrovolná? Pečlivou introspekci autorka pítvá a rekonstruuje své pocity, pohnutky a reakce. Najednou vyvstává úplně jiný obraz, než jaký líčí mužští svůdci. Místo dívčího vzplanutí k mužnému ctiteli, který partnerku ve všem převyšuje, jsme konfrontováni se strnutím oběti uhranuté šelmou.

Vzpomeňme na poblázněnost, se kterou se pubertální děvčata zhlédnou v hereckém idolu, sportovním trenérovi nebo oblíbeném učiteli. Přestože se obdiv může jevit jako láska, muž situaci nesmí zneužít. Ve druhém plánu tedy Springora komentuje, co ji do pasti pedofilního muže postrčil, pojmenovává ty, kdo ji měli před takovým vztahem chránit. Ukazuje prstem na sebestředné rodiče, benevolentní rodinné přítele a další autority i ignorování zákonů, které takový vztah zapovídají.

Autorka vypíchne velmi znepokojivý detail. Francie té doby se totiž stavěla do pozice, že na sexu nezletilých s dospělými vlastně nic tak pobuřujícího není a přísnost by měla ustoupit sexuální svobodě. Jenže kdo tehdy taková prohlášení sepsal? Opravdu mu leželo na srdci blaho dospívajících, anebo jen vlastní uspokojení?

DEVIANTOVA DOMÝŠLIVOST

Není tajemstvím, že osudová láska s G. neměla happy end. Autorka totiž nepopisuje jen zapovězené namlouvání, ale především dokumentuje průběh a dozvuky vztahu, který se rychle překlopil do sexuální roviny. Pojmenovává, co za trauma nezletilé dívky způsobí partner, který si své ego posiluje jen v nerovných vztazích. Navíc je bytostně přesvědčen, že je pro nezkušené partnerky požehnaním. Vždyť je zaučil a sexuálně zasvětil! A co když je všechno úplně jinak?

FOTO: JFPAGA

POSLECH DO KAPSY

Svolení a dalších 6500 titulů najdete na Audiotece, největší platformě s audioknihami v České republice, která v tuzemsku letos oslaví už deset let působení. Audioknihy můžete také streamovat v Audioteka Klubu, který nabízí exkluzivní novinky i audiositcomy nebo audioshow. Poslech na míru umožňuje aplikace Audioteka dokonce i bez připojení k internetu. Více o službách i nabídce titulů najdete na audioteka.cz.

Brzy se ukáže, že G. má slabost pro ještě mladší, a to i pro chlapce. Neostýchá se o svých choutkách psát, v románech je obhajovat a poskytovat tak muni- ci čtenářům, kteří by se jinak za takové sklony styděli. Teď však mohou beztrestně snít nad texty, které G. pilně publikuje. Dokonce se v nich nerozpakuje po-

užívat detaily ze skutečných vztahů včetně aféry s V., přetiskovat její dopisy či uveřejňovat fotky. Oběti tak ze svého ponížení celoživotně nevyjdou.

Útlá knížka nevydá na víc než čtyřhodinovou nahrávku, jenže těch dvě stě čtyřicet tři minut poslechu z hlavy snadno nevyšumí. Zejména posluchačky začnou otvírat zamčené skříně, ve kterých uvěznily vzpomínky na svá nezralá svolení. S obavami budou pohlížet na vzpurné dcery, které by se už tak rády vrhly do milostných dobrodružství a které možná už nějaký obstarožní pokašitel lačně vyhlíží.

DOZVUKY HNĚVU

Vanessa Springora, nyní šéfka vlivného francouzského nakladatelství, chtěla knihou rozpoutat debatu, vrátit úder. Slovo lze porazit jedině slovem, příběh může přebít jen silnější příběh. Ženám je sice dovoleno číst, ale nyní přišla doba, kdy se učí po svém i psát. Už se nesnaží napsat knihu podle mužských pravidel. Pokud zformulují vlastní výpovědi, povedou další ženy jako majáky.

Jestli si v poprázdňinovém chaosu nezvládnete vyšetřit odpoledne na knihu, pusťte si její zdařilou audioknižní verzi. Nádvkem vás čekají příjemné hudební předěly, o které se postaral David Pravda. **IN**

*Vanessa Springora: Svolení
Překlad Tomáš Havel.
Čte Helena Dvořáková.
Režie Alexandra Bauerová.
Vydal Témbr, 2021.*